

Pedagogická diagnostika

Zora Syslová
2010

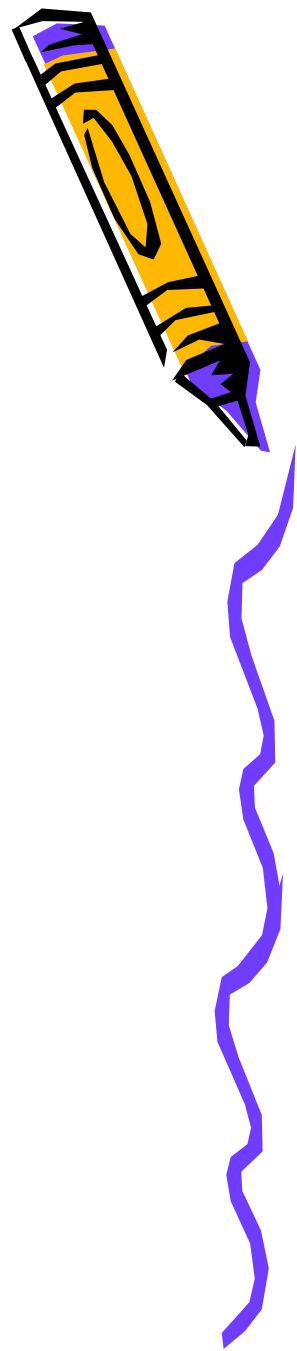
4. Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

Přístupy v minulosti:

- Diagnostika se týkala vzdělávaného jedince (dítě, žák, student)
- Určené metody (zkoušení, prověřování), v MŠ nebyla diagnostika jmenovanou povinností
- Zaměření převážně na kognitivní složku osobnosti, v MŠ zúžena na přípravu dítěte na vstup do MŠ (ne učitelkami)
- Diagnostika sledovala normativní účely (sledovala odchylky od normy - chyby, nedostatky)

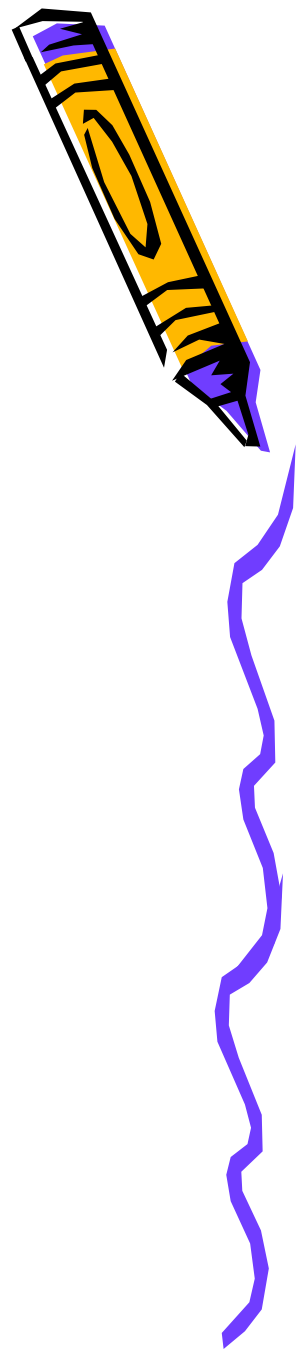
Současné přístupy (souvisí s evaluační činností školy):

- Předmětem je vše, co souvisí se vzděláváním (dítě, učitel, podmínky..)
- Diagnostikují učitelé, ale i rodiče...
- Diagnostikuje se celá osobnost (ne jen kognitivní složka)
- Sleduje se nejen minulost, ale pozitivní perspektiva

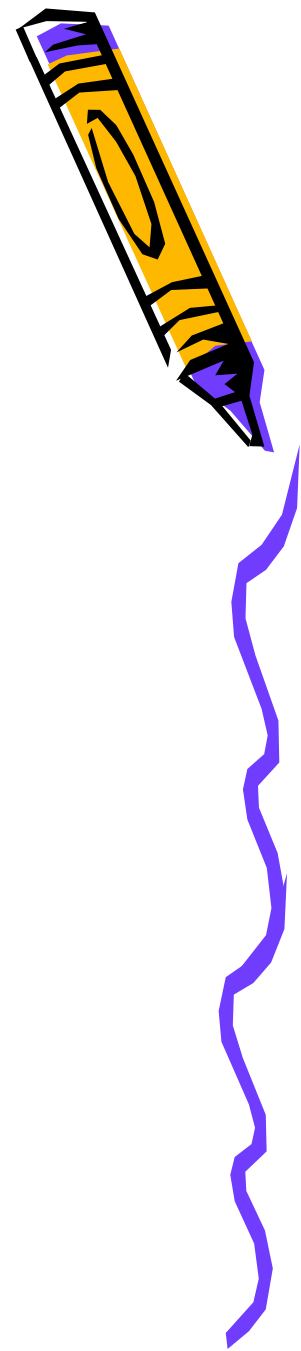
Diagnostický proces, etapy, chyby a možná zkreslení

1. Etapy diagnostické činnosti
2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy
3. Předmět diagnostikování
4. Chyby v diagnostické činnosti

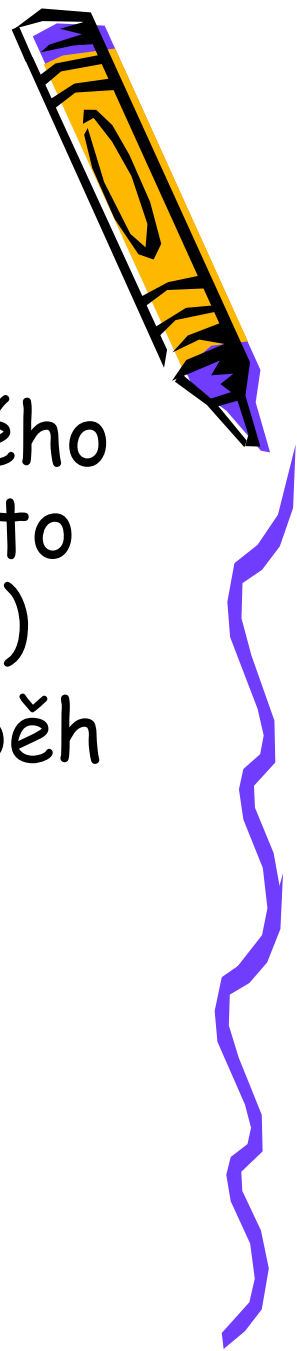
1. Fáze a etapy diagnostického procesu

- **Vstupní** - výsledkem je vstupní diagnóza
- **Průběžná** - výsledkem je průběžná diagnóza
- **Výstupní** - výsledkem je výstupní diagnóza

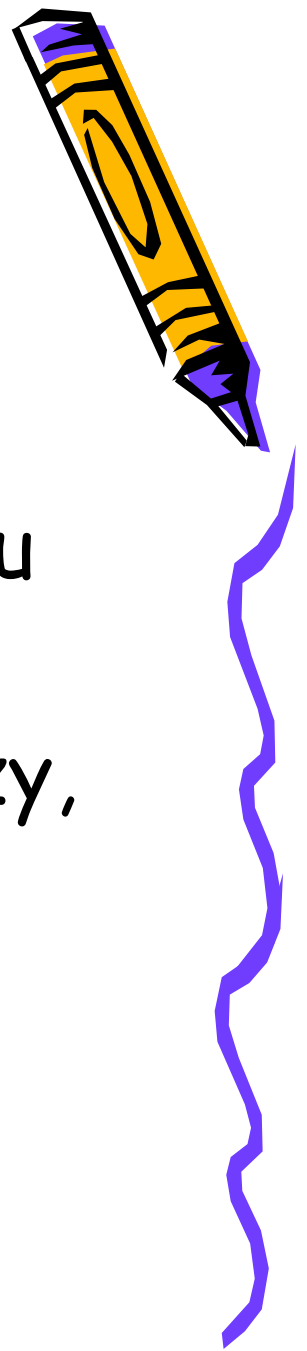

Etapy:

1. Přípravná - plánování diagnostického procesu (proč, koho, kdy, jak často a jakým způsobem diagnostikovat)
2. Realizační - sběr dat (dobrý průběh závisí na přípravě)
3. Zpracování údajů - uspořádání, třídění, analýza

4. Vyhodnocení a interpretace dat - formulování diagnostického nálezu (pozor na kauzální atribuci)
5. Finální etapa - formulace prognózy, opatření. Součástí je „sdělení“ diagnózy a prognózy

2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy

- Zjistit, posoudit a zhodnotit vývojové kroky přibližující ke vzdělávacím očekáváním
- Zjistit vhodnost vzdělávacího programu
- Zjistit dovednosti učitelek
- Rozhodnout o pedagogických postupech

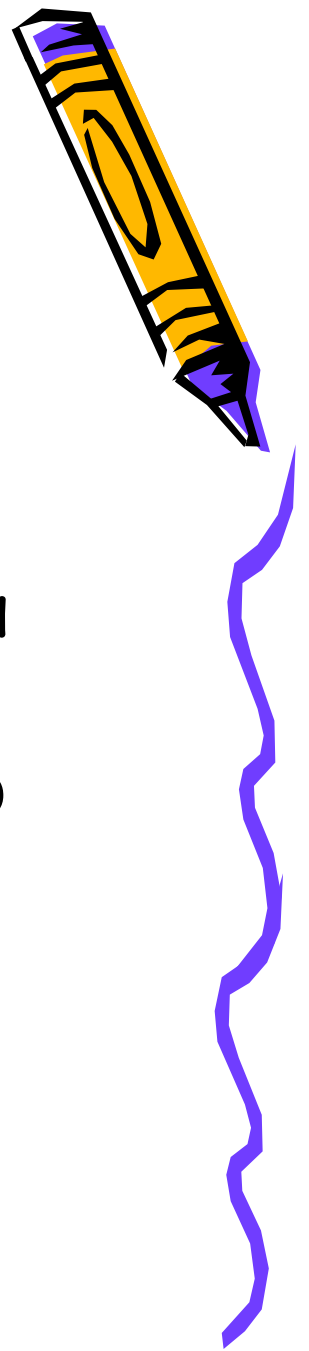

Cíle vycházejí ze smyslu diagnostiky:

Zjistit, kde se dítě nachází ve svém vývoji, co tento vývoj ovlivňuje. Poté připravit podmínky pro jeho optimální vzdělávání.

ANAMNÉZA - co předcházelo současné situaci

DIAGNÓZA - vyjádření současného stavu

RETROGNÓZA - co mělo vliv a s jakým efektem na rozvoj dítěte, jak reagovalo (pedagogické působení)

PROGNÓZA - vyjádření předpokladů k dalšímu vývoji (rozvoji dítěte)

3. Předmět diagnostikování

pohybový
rozvoj

Koncentrace pozornosti, vnímání,
sluchová a zraková percepce,
paměť, fantazie, myšlenkové
operace

Vyjímečné
předpoklady

Postoje,
názory,
sebepojetí

Rodina

Podnětnost..

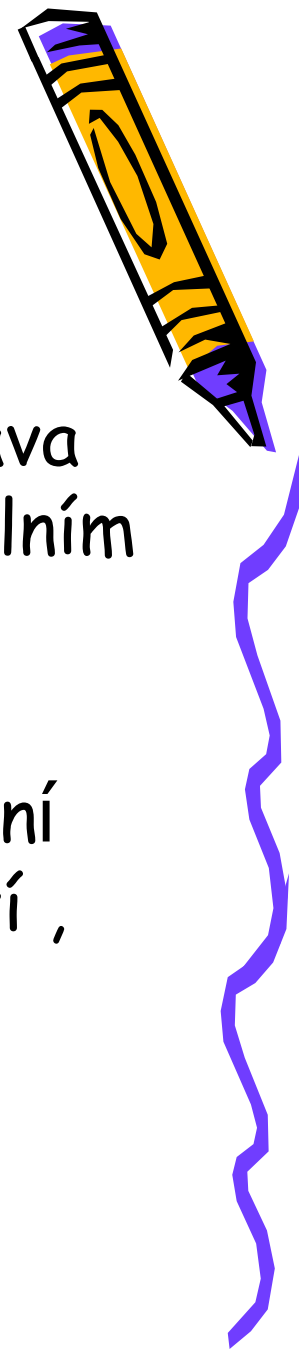
temperament

MŠ
Pozice ve
skupině,
komunikace
hra

Osobnost dítěte: bio – psycho - sociální jednotka

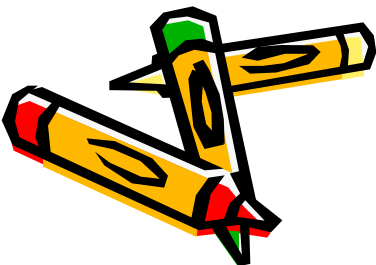

4. Chyby v diagnostické činnosti

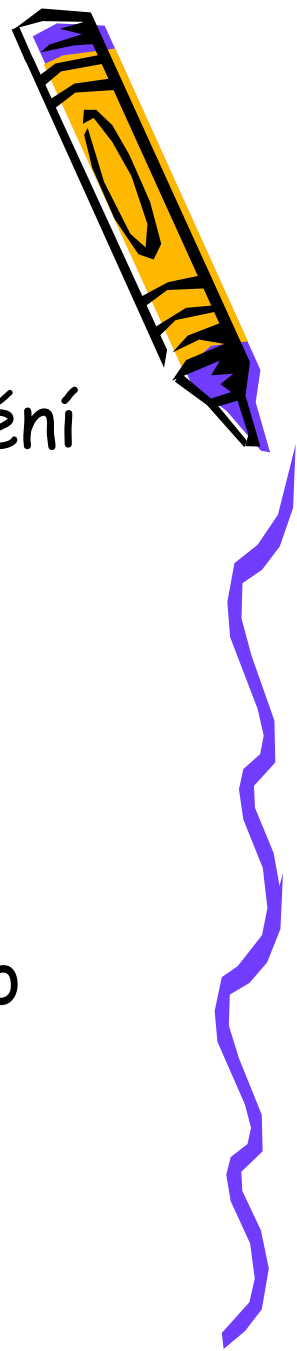

VNĚJŠÍ PŘÍČINY - nedostatečná příprava pedagogů, absence diag. systému ve školním vzd. programu

VNITŘNÍ PŘÍČINY - unáhlené závěry z neúplných informací, obecné, nekonkrétní závěry, neznalost příslušných souvislostí, nesprávné použití termínů

- Haló efekt - vliv prvního dojmu, přecenění nějaké vlastnosti, nápadnost projevů, setrvačnost pověsti
- Golemův efekt - negativní očekávání učitele, sebesplňující předpověď
- Pygmalion efekt - pozitivní očekávání, upevňování žádoucího chování
- Efekt pořadí - působení předcházejícího hodnocení na následující

Centrální tendence - tendence k průměru (nejistota, nízká erudice, nedostatečná zralost osobnosti)

Logická chyba - vyjadřuje, že některé charakteristiky se objevují společně (kdo lže ten krade)

Posuzovací tendence - mírnost, vlastní zkušenosti...

Projekční chyby - projekce vlastních problémů, chyb do posuzovaného

Prevence chyb:

- Přistupovat k diagnostice jako k nezbytnému předpokladu vzdělávání
- Vytvořit „systém“ diagnostikování
- porovnávat svoje hodnocení s kolegyněmi
- orientačně používat kriteria hodnocení
- znát chyby
- používat více diagnostických postupů

